

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

*Budowanie refleksyjności instytucjonalnej –
ewaluacja na rzecz dialogu*

Leszek Korporowicz

Instytut Studiów Międzykulturowych
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych

Szkoła empatii, dialogu i inspiracji
Cantrum Edukacji Nauczycieli
Uniwersytet Gdański

25 września 2017

Nowe wyzwania, zasoby i perspektywy społeczeństw wieku post-globalizacji

Typy społeczeństw	Strategiczne zasoby
• tradycyjne	ziemia
• industrialne	zasoby naturalne
• post-industrialne	informacja
➤ „ Conceptual society ”	<div data-bbox="1147 833 1875 1339" style="border: 2px solid black; padding: 10px;"><p>KULTURA</p><p>komunikacja</p><p>interakcja kulturowa</p><p>systemy wartości</p><p>postawy</p><p>REFLEKSYJNOŚĆ</p></div>

Kulturowe konsekwencje transformacji społecznych: od kapitału do potencjału

- Powstanie nowej i ustawicznie transgresyjnej przestrzeni informacyjnej
- Nasilenie chaosu informacyjnego i aksjologicznego
- Wzrost znaczenia świadomie rozwijanych kompetencji i edukacji informacyjno-komunikacyjnej
- Wzrost znaczenia różnicowań kulturowych
- Osłabienie procesów przekazu i budowania tożsamości kulturowej jako elementu „bezpieczeństwa kulturowego” w społeczeństwie braku „kanonu kulturowego”
- Potrzeba ustawicznego wybierania, projektowania i modelowania własnej drogi rozwoju

Procesy *redukcji aksjologicznej* cywilizacji zaawansowanych technologii. Zagubione paradygmaty społeczeństwa wiedzy

Fundamentalna potrzeba wartościowania

Konieczność **resocjalizacji** polskiej
ewaluacji

Potrzeba rewitalizacji **polskiej drogi**
do ewaluacji

Alienacyjny stan i zaszłości doświadczeń ewaluacyjnych we współczesnym systemie polskiej edukacji

Konieczność przełamania **kultury nadzoru** w oświacie

Konieczność przełamania **kultury parametryzacji** w systemie
edukacji wyższej

Konieczność przełamania **modelu akredytacji i praktyk audytu**
w systemie „ewaluacji” funduszy strukturalnych

SPOŁECZNE NARODZINY EWALUACJI W POLSCE W LATACH 90-TYCH (POLSKA DROGA DO EWALUACJI)

- **demokratyzacja kultury organizacyjnej** polskich instytucji, szkół i życia publicznego,
- **otwarcie dyskursu społecznego** na procesy uspołecznienia i partycypacji,
- **animacja potencjałów społecznych** środowisk lokalnych i wspólnot pracowniczych,
- **kooperacja międzynarodowa** organizacji uczących się i zorientowanych na rozwój,
- **wspieranie myślenia i wzorców „refleksyjności instytucjonalnej”** zorientowanych na dialog, środowiskowy model edukacji

Ewaluacja jako proces, dialog i inspiracja

Uspołeczniony proces zmierzający do określenia wartości danego obiektu lub działania według przyjętych kryteriów w celu jego udoskonalenia, lepszego rozumienia i rozwoju.

Leszek Korporowicz

Sylwia Jaskuła

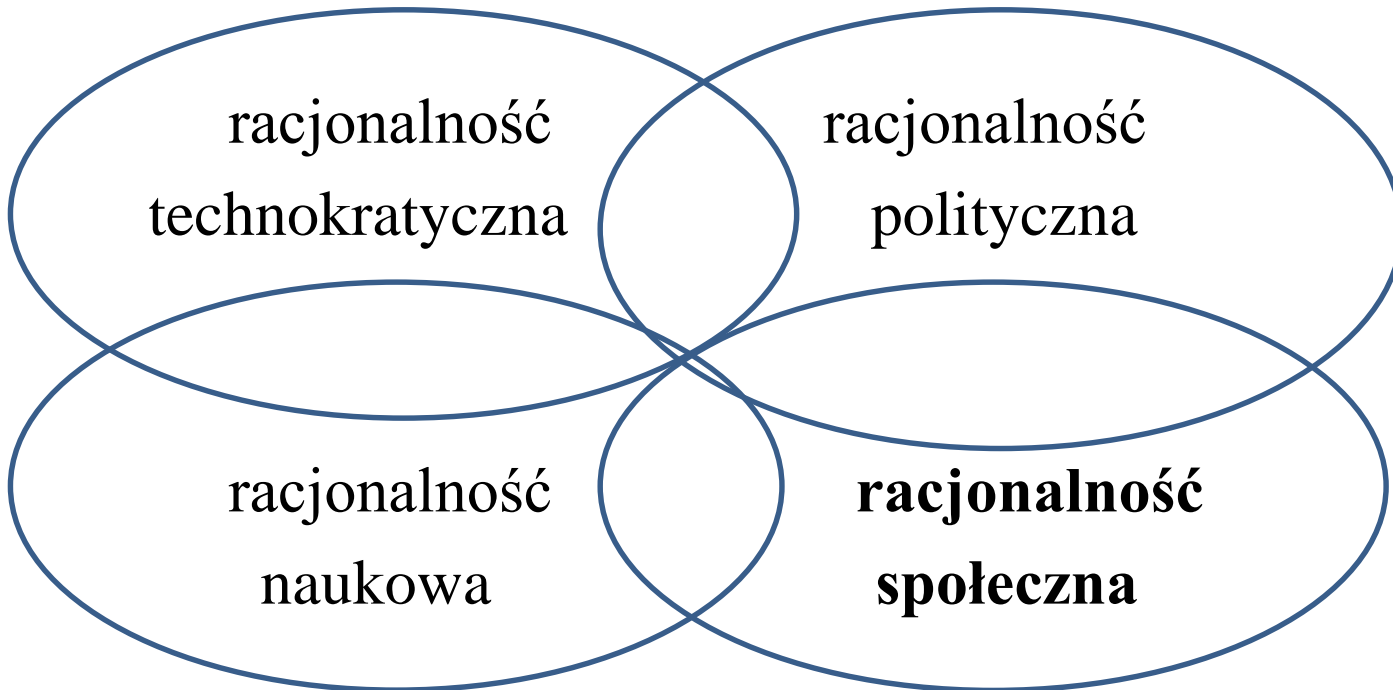

Ważne konteksty wyborów aksjologicznych i metodologicznych

- **biurokratyzacja** vs **uspołecznienie**
- **centralizacja** vs **regionalizacja**
- **instrumentalizacja** vs **upodmiotowienie**
- **de-kontekstualizacja** vs **rekontekstualizacja**
- **profesjonalizacja** vs **społeczna partycypacja**
- **specjalizacja** vs **integracja**
- **de-personalizacja** vs **re-personalizacja**

Spółeczna racjonalności procesu ewaluacyjnego, czyli społeczna odpowiedzialność ewaluacji

Obszary ewaluacyjnej odpowiedzialności: **odpowiedzialność celu**

- rozpoznanie społecznej natury ewaluowanych działań, a więc **kto jest podmiotem, co jest przedmiotem**, kto beneficjentem i co stanowi o środowisku ewaluowanych działań,
- animacja **procesów komunikacji** pomiędzy uczestnikami procesu ewaluacyjnego poprzez pytania o kluczowe wartości ich zaangażowania,
- wzrost świadomości dotyczącej **wzajemnego powiązania, wspólnego dobra** i jakości współpracy indywidualnych i społecznych podmiotów badanego systemu,
- refleksja wokół **kluczowych wartości** badanych działań
- inspirowanie **rozwojowych (edukacyjnych) aspektów** procesu ewaluacyjnego
- rozwój **kultury ewaluacyjnej** organizacji w systemie kultury zarządzania

Odpowiedzialność sposobu (1)

- wkomponowanie w potrzeby **społeczeństwa otwartego**, obywatelskiego i nowoczesnego : *akcentowanie strategii ewaluacji rozwojowej (developmental evaluation,)*
- traktowania ewaluacji jako **projektu społecznego**: *akcentowanie strategii ewaluacji dialogicznej (responsive evaluation),*
- nadania ewaluacji statusu **wartości publicznej**: *akcentowanie w procesie ewaluacyjnym elementów dyskursu, interakcyjności i społecznej etyki badań*

Odpowiedzialność sposobu (2)

- **Ewaluacja zorientowana na stymulowanie innowacyjności (Peter Dahler-Larsen) poprzez:**
 - przekonanie, iż **procesy uczenia się** stanowią strategicznie ważny i odpowiedzialny sposób realizacji ewaluacji;
 - włączanie uczestników procesu ewaluacji do **sposobu projektowania i zastosowania** jego efektów
 - promocję i uczenie się postaw nastawionych na analizę, refleksyjność i działania o charakterze **zintegrowanym**;
 - aranżację **społecznej areny interakcji** uczestników, w której możliwy jest personalny kontakt uczestników wyrażających swoje przekonania ale i budujących odpowiedni poziom wzajemnego zaufania.

Odpowiedzialność zastosowań

Odpowiedzialność nie ograniczania efektów ewaluacji do:

- jedynie *finalnych ustaleń* badania ewaluacyjnego, gubiąc szerokie spektrum efektów interakcyjnych realizowanych w trakcie samego procesu, które trudno jest uchwycić, wymierzyć i zoperacjonalizować,
- ustaleń ewaluacyjnych adresowanych jedynie do *zamawiającego* badanie, marginalizując innych uczestników procesu,
- ustaleń weryfikowanych jedynie przez *formalne instytucje* systemu społecznego

Dziękuję za uwagę